

Житомирський державний університет імені Івана Франка
Навчально-науковий інститут педагогіки

**ІНСТРУКТИВНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ**
з вибіркової освітньої компоненти
ОРГАНІЗАЦІЯ БУДІВЕЛЬНО-КОНСТРУКТИВНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ З ДІТЬМИ

Житомир 2025

УДК 373.2:091.3

I-72

*Рекомендовано до друку вченою радою Житомирського державного університету імені Івана Франка
протокол №13 від 27 червня 2025 року*

Рецензенти:

Демчик Катерина – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри теорії та методик дошкільної освіти Кам'янець-Подільського університету імені Івана Огієнка;

Кучинська Лілія – кандидат педагогічних наук, викладач кафедри суспільно-гуманітарних дисциплін, методичт з дошкільної освіти лабораторії методичного забезпечення КЗ «Житомирський ОППО» ЖОР;

Коновальчук Іван – доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри теорії та методик дошкільної й інклюзивної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять із вибіркової освітньої компоненти «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми» / уклад. Сорочинська О.О., Тушинська О.О. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2025. 30 с.

Інструктивно-методичні матеріали до практичних занять із вибіркової освітньої компоненти «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми» містять тематику та зміст занять, що сприяють формуванню у здобувачів фахової освіти знань і практичних умінь щодо організації будівельної та конструктивної діяльності з дітьми.

Матеріали орієнтовані на розвиток у майбутніх педагогів здатності планувати й реалізовувати різні форми цієї діяльності з дітьми дошкільного віку з урахуванням вікових особливостей, рівня розвитку просторового мислення, моторики, творчих здібностей та пізнавального інтересу. Здобувачі отримують можливість опанувати методи й прийоми використання будівельного матеріалу, технічних конструкторів, нестандартного і природного матеріалу з метою розвитку конструктивних умінь, логічного мислення, уяви та самостійності дітей.

Інструктивно-методичні матеріали можуть бути використані викладачами та здобувачами закладів вищої освіти у процесі підготовки до практичної діяльності, організації педагогічної практики та в подальшій професійній діяльності у сфері дошкільної освіти.

УДК 373.2:091.3

© Сорочинська О., Тушинська О. 2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

ЗМІСТ

Передмова	4
Опис освітньої компоненти «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми»	5
Методичні вказівки до проведення практичних занять	6
Практичне заняття № 1 Тема: Особливості дитячого конструювання	7
Практичне заняття № 2 Тема: Розвивальне середовище для будівельно-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку. Особливості конструювання дітей дошкільного віку з будівельного матеріалу	10
Практичне заняття № 3-4 Тема: Робота дітей з площинним конструктором. Конструювання з геометричних фігур для дітей 4–5 років	12
Практичне заняття №5 - 6 Тема: Методика навчання дошкільників конструюванню з паперу та картону	14
Практичне заняття № 7 Тема: Методика конструювання з природного матеріалу	18
Практичне заняття № 8 Тема: Методика конструювання з залишкового матеріалу	20
Практичне заняття-квест №9 Тема: Робота дітей дошкільного віку з мозаїкою	21
Практичне заняття №10 Тема: Методика конструювання з LEGO-блоків	23
Практичне заняття № 11 Тема: Методика конструювання з дарів Фребеля	26
Критерії оцінювання за кожним видом завдань на практичних заняттях	27
Зразок модульної контрольної роботи 1	30

Передмова

Вибіркова освітня компонента «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми» має велике значення у процесі професійної підготовки майбутнього вихователя. Мета вивчення вибіркової освітньої компоненти «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми» полягає у формуванні умінь організовувати будівельно-конструктивну діяльність з дітьми в закладах дошкільної освіти в різних вікових групах з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами.

З урахуванням вимог, встановлених за освітньо-професійною програмою, опанування матеріалу вибіркової освітньої компоненти передбачає опанування здобувачами вищої освіти теоретичними знаннями і практичними навичками з організації будівельно-конструктивної діяльності з дітьми.

Основними **завданнями** вивчення освітньої компоненти «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми» є:

- ознайомити здобувачів вищої освіти із сутністю, значенням будівельно-конструктивної діяльності для розвитку дітей;
- ознайомити з типами та основними видами будівельно-конструктивної діяльності дошкільників;
- надати уявлення про обладнання та матеріали організації будівельно-конструктивної діяльності дітей;
- формувати вміння виховувати у дошкільників інтерес до будівельно-конструктивної діяльності;
- створювати оптимальні умови для розвитку будівельно-конструктивної діяльності дітей.
- оволодіти навичками і вміннями впровадження методики будівельно-конструктивної діяльності в різних вікових групах дітей дошкільного віку.

Вибіркова освітня компонента «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми» складається з 1 модуля: Модуль I. Будівельно-конструктивна діяльність як засіб розвитку дітей дошкільного віку.

Види роботи здобувачів вищої освіти, які підлягають оцінюванню:

1. Заповнення самостійно розроблених блок-схем за теоретичними питаннями.
2. Опрацювання додаткової літератури, її конспектування.
3. Розробка та презентація проєктів.
4. Підготовка індивідуальних завдань (розробити папку-пересувку, створи розворот шпальти газети чи журналу).
5. Проведення опитування у формі тестування та проблемних питань.
6. Виготовлення візуальних презентацій.
7. Участь у проведенні заняття на рівні відповідей на запитання.
8. Виконання тестових завдань

I. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП / ОНП рівень вищої освіти	Характеристика освітньої компоненти	
		денна форма	заочна форма
Кількість кредитів – 4	відповідно до переліку (https://zu.edu.ua/offic/licence.pdf ...	Вибіркова	
	відповідно до переліку (https://zu.edu.ua/offic/licence.pdf ...		
Модулів – 1	відповідно до переліку https://zu.edu.ua/offic/prep-spec.pdf ...	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин - 120		II	
Тижневих годин для денної форми: аудиторних – 2,9 самостійної роботи здобувача – 5,7 год.	відповідно до переліку (https://zu.edu.ua/offic/licence.pdf	Лекції	
		18 год.	4 год.
		Практичні / Семінарські	
		22 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		50 год.	60 год.
		Індивідуальна робота	
		30 год.	50 год.
		Вид контролю: залік	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми – 33,3 % : 66,7 %

для заочної форми – 8,33 % : 91,7 %

II. МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Види робіт здобувачів вищої освіти з освітньої компоненти «Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми» передбачає діяльність за етапами:

I. Експрес-контроль.

Мета: перевірка рівня якості знань за питаннями теми, що вивчається.

Експрес-контроль – це вид тестового контролю, який передбачає:

- формулювання питань у згорнутому вигляді з чотирма варіантами відповіді, одна з яких правильна;
- формулювання питань на відповідність (встановити 4 логічні пари із запропонованих варіантів);
- час проведення до 10 хвилин.

II. Опитування за питаннями, передбаченими у плані заняття.

Підготовка до проведення опитування:

- опрацювання конспекту лекцій, підручників, посібників із теми заняття;
- розробка блок-схеми з певного питання;

III. Аналіз виконання самостійної роботи.

Самостійна робота є невід'ємною складовою вивчення освітньої компоненти. Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань до практичних занять;
- підготовка доповідей із мультимедійними презентаціями;
- підбір відеоматеріалів із теми заняття;
- виготовлення дидактичного матеріалу з теми практичного заняття;
- підготовка до підсумкових модульних робіт;

IV. Підготовка до підсумкової модульної роботи (ПМР) має на меті узагальнення та систематизацію знань із окремого модуля або освітньої компоненти в цілому.

Алгоритм виконання

1. Ознайомтеся з переліком питань та завдань до ПМР.
2. З переліку рекомендованої літератури виберіть необхідну для підготовки до ПМР (її перелік Ви можете знайти на сайті університету в програмі, робочій програмі, силабусі до освітньої компоненти, або у викладача).
3. Перегляньте зміст кожного питання, користуючись власними конспектами або підручниками.
4. Визначте рівень знань із кожного питання.
5. Визначте питання, які потребують ретельнішої підготовки (опрацювання додаткової літератури, складання конспектів, схем, виконання окремих завдань тощо). З цією метою зверніться до алгоритму підготовки теоретичних питань до практичних занять.
6. Для самоперевірки перекажіть теоретичні питання або виконайте практичне завдання.

Примітка: якщо Ви маєте труднощі у підготовці окремих теоретичних питань або виконанні практичних завдань, Ви можете звернутися за консультацією до викладача. Час та день проведення консультацій зазначений у графіку проведення консультацій.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

ТЕМА: ОСОБЛИВОСТІ ДИТЯЧОГО КОНСТРУЮВАННЯ

Мета: ознайомити здобувачів освіти з особливостями конструктивної діяльності дітей дошкільного віку, проаналізувати зміст освітніх програм ЗДО щодо формування навичок конструювання, розглянути типи, види, форми та способи конструювання залежно від матеріалу, а також визначити педагогічні умови, етапи, методи та прийоми організації конструктивної діяльності, зокрема для дітей раннього віку (2–3 роки).

Професійна спрямованість: формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти теоретичних знань і практичних умінь щодо організації конструктивно-будівельної діяльності дітей різного віку.

ПЛАН

1. Закономірності конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.
2. Аналіз освітніх програм ЗДО з питань конструктивно-будівельної діяльності.
3. Типи, форми, способи конструювання дітей дошкільного віку.
4. Види конструювання залежно від матеріалу.
5. Етапи та педагогічні умови формування конструктивної діяльності.
6. Методи та прийоми навчання конструюванню дітей 2-3 років життя.

Методичні вказівки до практичного заняття. Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Опрацювати теоретичні питання з теми.

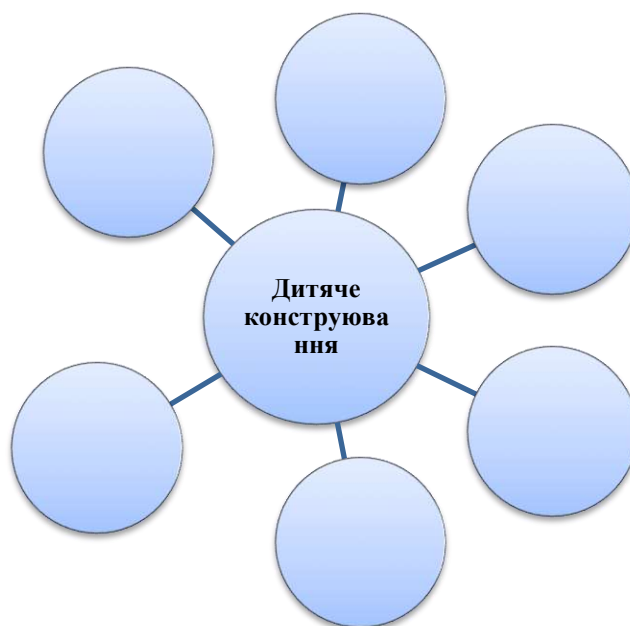
Завдання 2. Переглянути вебінар з теми заняття *(за можливості)*.

Завдання 3. Розробити чек-лист «Всебічний розвиток дітей дошкільного віку засобами будівельно-конструктивної діяльності».

Завдання 4. Розробити ширму (папку-пересувку) «Типи, форми, способи, види конструювання дітей дошкільного віку та вплив на їх всебічний розвиток»

Завдання 5. Складіть таблицю або запишіть тезово у зошиті «Зв'язок між конструюванням з будівельного матеріалу, сюжетно-рольовими і театралізованими іграми».

Завдання 6. Створіть асоціативний куш «дитяче конструювання».

Ситуаційні завдання:

1. Дитина відмовляється повторювати зразок, запропонований вихователем. Як зацікавити її участю в конструктивній діяльності?
2. У групі помічено, що лише окремі діти проявляють ініціативу до конструювання. Які педагогічні дії слід здійснити?
3. Ви спостерігаєте, що дитина 3 років постійно ламає споруди інших дітей. Як сформувати у неї навички конструктивної взаємодії?
4. На заняття прийшов новенький хлопчик, який ніколи не конструював. Як створити для нього комфортні умови для залучення?
5. Під час заняття одна дитина використовує матеріали не за призначенням. Як діяти вихователю в цій ситуації?

Питання для самоперевірки:

1. Дайте характеристику понять: «конструювання», «моделювання», «художнє конструювання», «технічне конструювання», поясніть їхню своєрідність.
2. Які основні закономірності розвитку конструктивної діяльності у дітей дошкільного віку?
3. Які основні етапи розвитку конструктивної діяльності у дошкільному віці?
4. Які завдання з конструювання передбачаються у різних вікових групах?
5. Визначте прийоми, що сприяють активізації пізнавальної діяльності дітей у процесі обстеження зразка.

Рекомендована література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: Т.О. Піроженко, член-кореспондент НАПН України, проф, д-р псих. наук; Авт. кол-в: Н. Гавриш, Брежнєва, О. Беленька, О. Байєр, О. Рейпольська, Л. Загородня, М. Машовець, О. Половіна, Н. Левінець, І. Мордус, А. Шевчук, О. Косенчук,

- О. Безсонова, О. Корнєєва, С. Нерянова, Г. Лисенко К.: Видавництво, 2021. 37с.
https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан; за заг.ред О.В. Низковської. ТОВ Мандрівець, 2017. 256с.
 3. Крутій К.Л. Планування роботи сучасного дошкільного навчального закладу : поняття, особливості, умови ефективної реалізації / К.Л. Крутій Запоріжжя : ТОВ “ЛПКС” ЛТД, 2015. 208 с.
 4. Попович Оксана Михайлівна. До питання особливостей конструктивної діяльності дітей дошкільного віку URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/11368/1/до%20питання%20особливостей%20конструктивної%20діяльності%20дітей%20дошкільного%20віку.pdf>
 5. Програма розвитку дитини від 2 до 6 років та методичні рекомендації «Безпечний світ з LTGO» / О.Ю. Рома, В.Ю. Близнюк, ОП. Борул. The LEGO Foundation 2016. 140 с. URL: <https://www.calameo.com/read/005600008f5ebdcce88ba>
 6. Програма розвитку дітей старшого дошкільного віку “Впевнений старт” / О.О. Андрієтти, О. П. Голубович, О. П. Долинна, Т. В. Дяченко, Т. С. Ільченко, Г.Є. Іванова, Г. М. Лисенко, Т. В. Панасюк, Г. В. Петрова, Т. О. Піроженко, Н.М. Романко, Н. А. Случинська, Н. І. Трикоз. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 104 с.
 7. Програмно-методичний комплекс навчання дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю «Світ навколо мене» (Програма розвитку дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю «Конструювання», методичні рекомендації, практикум з формування конструктивної діяльності / О.В.Чеботарьова. К.: 2014. 110с.
 8. Рібцун Ю.В. Програма з конструювання для роботи з дітьми з вадами мовленнєвого розвитку На допомогу вихователів. URL: <https://logoped.in.ua/wp-content/uploads/2018/03/Konstr1.pdf>
 9. Сухар В. Конструювання в закладах дошкільної освіти. Молодший та середній вік. Харків : Ранок, 2018. 176 с.
 10. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років. / Аксьонова О.П., Аніщук А.М., Артемова Л.В., Кононко О.Л. К.: ТОВ «МЦФЕР»-Україна, 2019. 488 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

ТЕМА: РОЗВИВАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ БУДІВЕЛЬНО-КОНСТРУКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ. ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУЮВАННЯ З БУДІВЕЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

Мета: розкрити роль розвивального предметно-просторового середовища ЗДО у розвитку конструктивної діяльності дітей дошкільного віку; ознайомити з видами будівельного матеріалу та їхнім значенням для розвитку просторового мислення, дрібної моторики та творчості дітей; проаналізувати особливості організації будівельно-конструктивної діяльності в різних вікових групах та засвоїти вимоги техніки безпеки під час роботи з конструктивним матеріалом.

Професійна спрямованість: формування у майбутніх педагогів ЗДО компетентності щодо створення ефективного розвивального середовища та організації будівельно-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.

ПЛАН

1. Розвивальне середовище ЗДО як складова розвитку дітей дошкільного віку.
2. Обладнання та матеріали для будівельно-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку.
3. Особливості конструювання з будівельного матеріалу
4. Вибір будівельних матеріалів для дошкільників: від традиційних до інноваційних.
5. Техніка безпеки у осередку будівельно-конструктивної діяльності дітей.
6. Методика навчання конструюванню з будівельного матеріалу в молодшій групі, середній та старшій групах.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

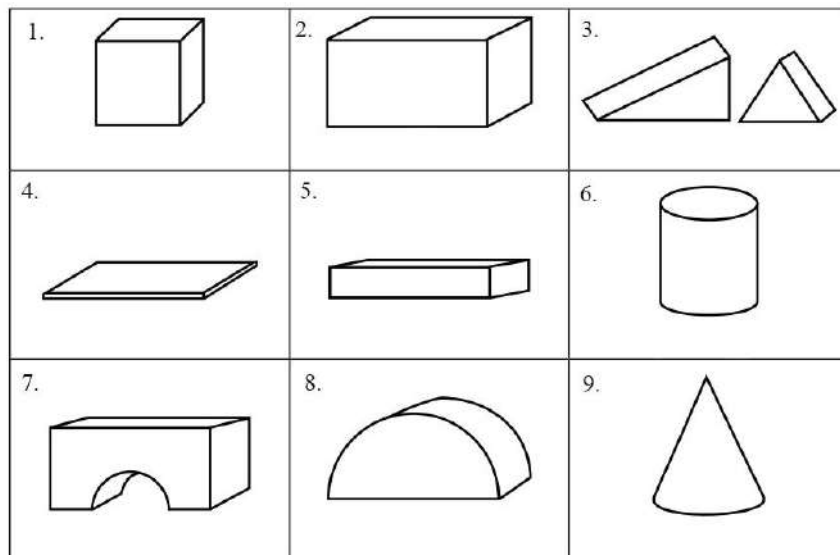
Завдання 1. Опрацювати теоретичні питання з теми.

Завдання 2. Переглянути вебінар з теми практичного заняття: <https://vseosvita.ua/webinar/tvorchi-metodyky-iak-suchasnyi-instrument-vykhovatelja-rozvyvaiemo-soft-skills-ditei-doshkilnoho-viku-zasobamy-konstruiuvannia-999.html>

Завдання 3. Створити презентацію «Нетрадиційне обладнання та матеріали будівельно-конструктивної діяльності дітей» (для 2-х студентів)

Завдання 4. Розробити чек-лист техніки безпеки дітей під час будівельно-конструктивної діяльності.

Завдання 5. Визначити назви геометричних фігур та тіл для будівельного конструювання.

Завдання 6. Створити гру для вивчення та засвоєння геометричних фігур, програти її в аудиторії.

Ситуаційні завдання:

1. В групі обмежений простір, а діти активно будують великі конструкції. Як організувати розвивальне середовище без шкоди безпеці?
2. Один із дітей відмовляється працювати з пластмасовими блоками, бо вважає їх «нудними». Як мотивувати його до участі?
3. Дитина намагається будувати зі шматочків дерева, які можуть поранити. Як поєднати інтерес до матеріалу з вимогами безпеки?
4. У групі змішаного віку діти використовують матеріал за різними принципами. Як організувати ефективну взаємодію?
5. Ви помітили, що будівельний матеріал використовується неефективно (розкиданий, губиться). Як організувати його доступ та збереження?

Питання для самоперевірки:

1. Дайте характеристику понять: «розвивальне середовище», «будівельно-конструктивна діяльність».
2. Узагальніть, які є особливості конструювання з будівельного матеріалу?
3. Яке обладнання входить до осередку будівельно-конструктивної діяльності?
4. Які навички формуються в процесі конструювання з будівельного матеріалу?
5. Як вихователь має організувати простір та процес роботи, щоб уникнути травмування?
6. Ситуаційна задача: Група дітей працює над спільним проєктом, але один із дітей використовує матеріали небезпечно (кидає, ламає, хаотично розміщує). Як ви організуєте його роботу безпечно?

Рекомендована література:

1. Базовий компонент дошкільної освіти / Науковий керівник: Т.О. Піроженко, член-кореспондент НАПН України, проф, д-р псих. наук; Авт. кол-в: Н. Гавриш, Брежнєва, О. Беленька, О. Байєр, О. Рейпольська, Л. Загородня, М. Машовець, О. Половіна, Н. Левінець, І. Мордус, А. Шевчук, О. Косенчук, О. Безсонова, О. Корнєєва, С. Нерянова, Г. Лисенко К.: Видавництво, 2021. 37с. https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf
2. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан; за заг.ред О.В. Низковської. ТОВ Мандрівець, 2017. 256 с.
3. Демидова Ю. Конструктивна діяльність як фактор інтеграції пізнавальних, естетичних та практичних задач / Ю.Демидова // Теорія і практика естетичного виховання в умовах соціокультурної трансформації: Зб. наук. праць. Бердянськ: БДПУ, 2006. № 2. С.60-67
4. Котелянець Наталка Валеріївна Особливості конструювання дітей дошкільного віку Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences • Volume 2 October 29, 2021 Cambridge. P. 69-71.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3 – 4

ТЕМА: РОБОТА ДІТЕЙ З ПЛОЩИННИМ КОНСТРУКТОРОМ. КОНСТРУЮВАННЯ З ГЕОМЕТРИЧНИХ ФІГУР ДЛЯ ДІТЕЙ 4–5 РОКІВ

Мета: ознайомити здобувачів освіти з видами площинного конструювання у роботі з дітьми дошкільного віку; розкрити методiku організації конструювання з геометричних фігур для дітей 4–5 років; проаналізувати особливості навчання дітей різних вікових груп конструюванню за умовами, темою, зразком, кресленням і наочною схемою; розвивати вміння добирати відповідні дидактичні матеріали та завдання до кожного з методів.

Професійна спрямованість: формування в майбутніх вихователів ЗДО методичних компетентностей щодо організації різних форм конструктивної діяльності дітей; навчатися застосовувати методику конструювання відповідно до вікових і психофізіологічних особливостей дошкільників, забезпечувати розвиток логічного мислення, уяви, просторової орієнтації, а також планувати заняття з конструювання з урахуванням поставлених освітніх цілей.

ПЛАН

1. Робота дітей з площинним конструктором.
2. Конструювання з геометричних фігур для дітей 4–5 років.
3. Методика конструювання за умовами (знайти приклади).

4. Методика конструювання за заданою темою (знайти приклади).
5. Методика конструювання за готовим зразком (знайти приклади).
6. Методика конструювання за простими кресленнями та наочними схемами (знайти приклади).

Методичні вказівки до 3 практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Переглянути відео:

- Креативний розвиток. Конструювання. "Будиночок для кошенятка" <https://www.youtube.com/watch?v=XRRiauwtsw>
- Конструювання з геометричних фігур "Вантажівка" <https://www.youtube.com/watch?v=hcLQs5IpNcs>

Завдання 2. Переглянути вебінар з теми практичного заняття (за бажанням).

Завдання 3. Підготуватися до обговорення теоретичних питань.

Завдання 4. Провести методику знайомства дітей з геометричними фігурами (обстеження дітьми форми предмета).

Методичні вказівки до 4 практичного заняття

Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Розробити заняття та здійснити показ методики конструювання з будівельного матеріалу для дітей (група на вибір)

- методика конструювання силуетів з геометричних фігур;
- методика конструювання за готовим зразком;
- методика конструювання за умовами;
- методика конструювання за простими кресленнями та наочними схемами;
- методика конструювання за заданою темою.

Ситуаційні завдання:

1. Дитина плутає форми та кольори фігур. Як організувати навчання, щоб закріпити ці поняття?
2. Під час завдання «створи за схемою» діти починають сперечатися через неправильну інтерпретацію. Як запобігти конфлікту?
3. Один із дошкільників швидко виконує завдання і починає заважати іншим. Як урізноманітнити завдання для такого учня?
4. Дитина створює власну конструкцію, ігноруючи інструкцію. Як поєднати розвиток ініціативи та дотримання методики?
5. У дитини труднощі з просторовою орієнтацією. Як за допомогою площинного конструктора поліпшити ці навички?

Питання для самоперевірки:

1. Що таке площинний конструктор і які його особливості?
2. Що означає поняття «конструювання за умовами»?

3. У чому полягає суть методу конструювання за заданою темою?
4. Наведіть приклади конструктивних завдань з використанням креслень чи схем.

Рекомендована література:

1. Білан О.І. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» / О.І. Білан; за заг.ред О.В. Низковської. ТОВ Мандрівець, 2017. 256 с.
2. Котелянець Наталка Валеріївна Особливості конструювання дітей дошкільного віку Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences. Volume 2 October 29, 2021 Cambridge. P. 69-71.
3. Рібцун Ю. В. Вихователь й малюки конструюють залюбки: метод. посібник для роботи з дітьми 3-6 років. Київ: Генеза, 2017. 192 с.
4. Рольові ігри з будівельним матеріалом як засіб соціалізації дітей старшого дошкільного віку. Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: «Педагогічні науки», №1. 2019.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

ТЕМА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ КОНСТРУЮВАННЯ З ПАПЕРУ ТА КАРТОНУ

Мета: ознайомити здобувачів освіти з папером та картоном як важливими матеріалами для конструювання в закладах дошкільної освіти; розкрити завдання та зміст конструктивної діяльності з паперу в різних вікових групах; сформулювати уявлення про основні технологічні прийоми обробки паперових матеріалів, способи конструювання та декоративно-прикладні техніки (трафарет, штамп, шаблон, оригамі, кірігамі, аплікація, колаж, торцювання, tunnel book); навчити планувати й проводити заняття з конструювання відповідно до вікових та індивідуальних особливостей дітей.

Професійна спрямованість: формування у майбутніх педагогів ЗДО професійних умінь щодо організації паперового конструювання як засобу всебічного розвитку дітей дошкільного віку; оволодіння практичними навичками роботи з папером і картоном, освоєння різноманітних художньо-конструктивних технік, розвитку креативності, дрібної моторики та естетичного смаку у дітей, а також умінь впроваджувати інноваційні форми діяльності в освітній процес.

ПЛАН

1. Папір як матеріал для конструювання.
2. Завдання та зміст конструювання з паперу та картону у різних вікових групах.
3. Технологічні прийоми обробки паперу та картону (розмітка, складання, згинання, надрізання, різання, монтаж).
4. Способи конструювання з паперу.

5. Методика проведення занять з конструювання з паперу та картону у різних вікових групах.
6. Техніка трафарету, штампу і шаблону в процесі обробки паперу і картону. Розробка дизайн-проектів.
7. Оригамі у ЗДО.
8. Кірігамі у ЗДО.
9. Аплікація у ЗДО.
10. Колаж з паперу у ЗДО.
11. Техніка торцювання у ЗДО.
12. «Tunnel book» – один із різновидів паперових виробів.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Переглянути відео та повідомлення з теми практичного заняття та проаналізувати їх:

- Відеозаняття "Конструювання з паперу"
<https://vseosvita.ua/library/videozaniattia-konstruiuvannia-z-paperu-594293.html>
- Конструювання. Пташка з паперу
<https://www.youtube.com/watch?v=BmU83RZ-cqE>
- Заняття для дітей дошкільного віку до дня ОРИГАМІ
<https://www.youtube.com/watch?v=41XcrMucFsU>
- Тривимірні зірки в японській техніці кірігамі
<https://childdevelop.com.ua/practice/crafts/2635/>
- «Квітка доброти» аплікація для старшої групи
<https://www.youtube.com/watch?v=B7pFGX7uJ-8>
- Майстер клас для педагогів "Зоопарк у техніці «TUNNEL BOOK»
<https://vseosvita.ua/library/maister-klas-dlia-pedahohiv-zoopark-u-tekhmitsi-tunnel-book-733665.html> (
- Торцювання папером. Аплікація із гофрованого паперу для дітей старшого дошкільного віку https://www.youtube.com/watch?v=mA94EEQ_9D4

Завдання 2. Розробити чек-лист техніки безпеки дітей під час конструктивної діяльності з папером.

Завдання 3. Підготувати методику та матеріали для роботи з технікою оригамі, кірігамі, аплікації та торцювання (один виріб на вибір).

Ситуаційні завдання:

1. Дитина боїться ножиць і відмовляється вирізати. Як подолати цей страх?
2. На заняття прийшла дитина з обмеженими можливостями моторики рук. Як адаптувати техніку конструювання для неї?
3. Ви помітили, що діти копіюють зразок без ознак творчості. Як активізувати їхню креативність?
4. На занятті діти швидко втомлюються. Як чергувати види діяльності для збереження мотивації?
5. Вихователь пропонує аплікацію, яку більшість дітей уже виконували. Як

змінити завдання, зберігаючи мету заняття?

Питання для самоперевірки:

1. Які властивості паперу роблять його придатним для використання у конструюванні з дітьми?
2. Які основні технологічні прийоми використовуються при роботі з папером?
3. Що таке оригамі і яку користь воно має для розвитку дитини?
4. Як підбирати матеріали для аплікації з урахуванням вікових можливостей дітей?
5. Як кірігамі відрізняється від традиційного оригамі?
6. У чому полягає відмінність між трафаретом, штампом і шаблоном?
7. Що таке tunnel book і з яких частин він складається?
8. Які види аплікацій існують?
9. Як виконується торцювання з паперових серветок? Які навички розвиває ця техніка у дітей?

Рекомендована література:

1. Мельничук, О. В., & Сорочинська, О. А. Планування конструкторської діяльності дітей дошкільного віку в ЗДО."2025, С. 237-240.
2. Методичні матеріали до лабораторного практикуму навчальної дисципліни "Художня праця та основи дизайну": навч.-метод. посіб. / уклад. С. І. Матвієнко, Т. Г. Коломоець, О. В. Лісовець. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 115 с.
http://lib.ndu.edu.ua:8080/dspace/bitstream/123456789/2875/1/Metod%20mater%20prazya_Nizin.pdf
3. Рошак Л. Г. Набуття дошкільниками знань з декоративно-прикладного мистецтва при виготовленні виробів з паперу та картону засобом технології сторітеллінг : кваліфікаційна робота / Л. Г. Рошак ; науковий керівник – доц., канд. пед. наук Ю. С. Кулінка. Кривий Ріг : КДПУ, 2021. 86 с.
4. Синичка Є.Б. Використання оригамі в процесі конструктивної діяльності дошкільників / Є.Б. Синичка, А.К. Микуліна // Наука майбутнього: збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених / гол. ред. колегії В.В. Гоблик; заст. гол. ред. І.І. Алмашій. Мукачево: РВВ МДУ, 2020. Вип.1(5). С.139-144
5. Федорович А. Формування навичок художнього конструювання у дітей дошкільного віку. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ: Видавничий дім «Гальветика», 2021. № 79. Том. 2. С. 166–170.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

ТЕМА: МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ КОНСТРУЮВАННЯ З ПАПЕРУ ТА КАРТОНУ

Мета: ознайомити здобувачів освіти із методикою організації занять з паперового конструювання у молодшій, середній та старшій групах ЗДО за різними способами; формування вмінь добирати тематику занять, адаптувати інструкції та створювати розвивальні завдання з конструювання з паперу.

Професійна спрямованість: розвиток методичних компетентностей майбутніх вихователів ЗДО у сфері організації художньо-конструктивної діяльності дітей дошкільного віку; формування здатності проектувати, планувати та реалізовувати освітню діяльність з конструювання з урахуванням вікових можливостей, креативності, інтересів і пізнавальних потреб дітей; навчитися застосовувати різні методики й техніки, створювати навчальні моделі, враховувати освітні цілі та принципи інтеграції з іншими освітніми лініями (мовлення, пізнання, соціалізація, художньо-естетичний розвиток).

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Розробити конспект заняття, здійснити показ методики конструювання з паперу для дітей: молодша, середня та старша група (*група та тематика – на Ваш вибір*):

- конструювання за готовим зразком;
- конструюванні за умовами;
- конструювання за простими кресленнями та наочними схемами;
- конструюванні за заданою темою.

Рекомендована література:

1. Методичні матеріали до лабораторного практикуму навчальної дисципліни "Художня праця та основи дизайну": навч.-метод. посіб. / уклад. С. І. Матвієнко, Т. Г. Коломоєць, О. В. Лісовець. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 115 с.
http://lib.ndu.edu.ua:8080/dspace/bitstream/123456789/2875/1/Metod%20mater%20prazya_Nizin.pdf
2. Рошак Л. Г. Набуття дошкільниками знань з декоративно-прикладного мистецтва при виготовленні виробів з паперу та картону засобом технології сторітеллінг : кваліфікаційна робота / Л. Г. Рошак ; науковий керівник – доц., канд. пед. наук Ю. С. Кулінка. Кривий Ріг : КДПУ, 2021. 86 с.
3. Синичка Є.Б. Використання орігамі в процесі конструктивної діяльності дошкільників / Є.Б. Синичка, А.К. Микуліна // Наука майбутнього: збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених / гол. ред. колегії В.В. Гоблик; заст. гол. ред. І.І. Алмашій. Мукачево: РВВ МДУ, 2020. Вип.1(5). С.139-144

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7

ТЕМА: КОНСТРУЮВАННЯ З ПРИРОДНОГО МАТЕРІАЛУ

Мета: ознайомити здобувачів освіти із видами природного матеріалу, придатного для конструювання в закладах дошкільної освіти, розкрити педагогічні можливості його використання у різних вікових групах, проаналізувати способи організації творчо-конструктивної діяльності з дітьми на основі природних ресурсів; формування вмінь планувати, добирати матеріали та проводити заняття з конструювання, орієнтуючись на вікові особливості та потреби дітей.

Професійна спрямованість: формування професійної готовності майбутніх вихователів ЗДО до організації конструктивної діяльності з використанням природного матеріалу як засобу розвитку творчих здібностей, естетичного смаку, екологічного мислення, сенсорики та моторики дошкільників; набудуття практичних навичок підготовки природного матеріалу, ознайомлення з принципами безпечної та пізнавальної діяльності дітей під час роботи з ним, навчання інтегрувати природні ресурси в освітній процес з урахуванням сезонності та індивідуальних інтересів вихованців.

ПЛАН

1. Природний матеріал для конструювання.
2. Організація конструювання з природного матеріалу.
3. Методика конструювання з природних матеріалів у різних групах ЗДО.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Підготуватися до обговорення теоретичних питань.

Завдання 2. Переглянути відеозаписи занять у ЗДО з теми практичного (мінімум – 3 записи).

- Конструювання із природного матеріалу
<https://www.youtube.com/watch?v=-rpu5Y5clz4>
- Конструювання з природного матеріалу "Лісовичок" Старша група
<https://www.youtube.com/watch?v=Q1lX8nSBu6E>
- Конструювання з природного матеріалу "Троє поросят"
<https://www.youtube.com/watch?v=PpsdXFkalns>

Завдання 3. Розробити конспект заняття та здійснити показ методики конструювання з природного матеріалу для дітей *(та тематика – на Ваш вибір)*

Ситуаційні завдання:

1. В групі не вистачає однакових природних елементів (шишок, листя). Як організувати заняття за цих умов?
2. Дитина категорично відмовляється торкатися природних матеріалів (листя, жолуді). Як заохотити її до участі?

3. Діти розчаровуються, коли виріб розсипається. Як формувати в них наполегливість і віру у власні сили?
4. У дощову погоду зібрати новий матеріал неможливо. Як організувати діяльність із наявними ресурсами?
5. Під час заняття діти починають гратись матеріалами, забуваючи про завдання. Як спрямувати діяльність у потрібне русло?

Питання для самоперевірки:

1. Які природні матеріали найчастіше використовуються для конструювання в ЗДО?
2. Якими властивостями повинні володіти природні матеріали, щоб бути безпечними для дітей?
3. У чому педагогічна цінність використання природного матеріалу в конструюванні?
4. Які етапи організації заняття з конструювання з природного матеріалу?
5. Як педагог має підготувати матеріал до використання на занятті?
6. Які навички розвиваються у дітей у процесі конструювання з природного матеріалу?

Рекомендована література:

1. Гордійчук Юлія. Розвиток творчих здібностей у дітей старшого дошкільного віку у процесі конструювання з природного матеріалу. 2024, С. 22.
2. Демидова Ю. Конструктивна діяльність як фактор інтеграції пізнавальних, естетичних та практичних задач / Ю.Демидова // Теорія і практика естетичного виховання в умовах соціокультурної трансформації: Зб. Наук. Праць. Бердянськ: БДПУ, 2006. № 2. С.60-67
3. Котелянець Наталка Валеріївна Особливості конструювання дітей дошкільного віку Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences • Volume 2 October 29, 2021 Cambridge. P. 69-71.
4. Методичні матеріали до лабораторного практикуму навчальної дисципліни "Художня праця та основи дизайну": навч.-метод. Посіб. / уклад. С. І. Матвієнко, Т. Г. Коломоєць, О. В. Лісовець. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 115 с.
http://lib.ndu.edu.ua:8080/dspace/bitstream/123456789/2875/1/Metod%20mater%20prazya_Nizin.pdf
5. Фурманюк, Ю. Конструювання з природних матеріалів як засіб розвитку творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку. *Передумова особистісного зростання дитини*, 2022, С. 163.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8

ТЕМА: КОНСТРУЮВАННЯ З ЗАЛИШКОВОГО МАТЕРІАЛУ

Мета: ознайомити здобувачів освіти із видами залишкового (викидного, залишкового) матеріалу, його педагогічною цінністю у творчо-конструктивній діяльності дошкільників; розкрити вплив конструювання з такого матеріалу на розвиток ключових компетентностей дітей; проаналізувати особливості організації роботи з залишковим матеріалом у різних вікових групах ЗДО; формування екологічного мислення, творчого підходу до використання підручних матеріалів та навичок планування ефективної освітньої діяльності.

Професійна спрямованість: формування у майбутніх педагогів ЗДО методичної та екологічної компетентності щодо організації конструктивної діяльності дітей із використанням залишкових матеріалів.

ПЛАН

1. Викидний (залишковий) матеріал для конструювання, його цінність.
2. Вплив будівельно-конструктивної діяльності з залишкового матеріалу на формування компетентностей дітей дошкільного віку
3. Зміст роботи з залишковим матеріалом у різних групах ЗДО.
4. Методика конструювання із залишкового матеріалу у різних вікових групах.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Підготуватися до обговорення теоретичних питань.

Завдання 2. Розробити чек-лист з техніки безпеки дітей під час конструктивної діяльності з залишковим матеріалом *(за бажанням)*.

Завдання 3. Розробити ширму (папку-пересувку) «Способи конструювання з залишкового матеріалу» *(за бажанням)*.

Завдання 4. Переглянути відеозаписи занять у різних групах ЗДО з теми практичного (мінімум – 3 записи).

Завдання 5. Розробити конспект заняття та здійснити показ методики конструювання з залишкового матеріалу для дітей *(усім обов'язково; група та тематика – на Ваш вибір)*.

Ситуаційні завдання:

1. Дитина приносить використану упаковку з-під молока і прагне з неї конструювати. Як оцінити безпечність матеріалу?
2. Діти не бачать естетичної цінності в залишковому матеріалі. Як розвивати у них креативне мислення?
3. У групі суперечки через те, хто який матеріал обиратиме першим. Як запобігти конфліктам?
4. Частина дітей ігнорує завдання та просто грається обгортками. Як організувати змістовну діяльність?

5. Ви планували одну тему, але зібрані дітьми матеріали не підходять. Як змінити завдання, зберігаючи навчальну ціль?

Питання для самоперевірки:

1. Що таке залишковий матеріал? Наведіть приклади.
2. Які форми творчої активності дітей активізуються у процесі роботи з таким матеріалом?
3. Як така діяльність сприяє екологічному вихованню дошкільників
4. Які приклади виробів з залишкового матеріалу можна реалізувати у кожній віковій групі?
5. Які вимоги до безпеки слід враховувати при роботі з залишковим матеріалами?

Рекомендована література:

1. Демидова Ю. Конструктивна діяльність як фактор інтеграції пізнавальних, естетичних та практичних задач / Ю.Демидова // Теорія і практика естетичного виховання в умовах соціокультурної трансформації: Зб. наук. праць. Бердянськ: БДПУ, 2006. № 2. С.60-67
2. Котелянець Наталка Валеріївна Особливості конструювання дітей дошкільного віку Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences • Volume 2 October 29, 2021 Cambridge. P. 69-71.
3. Пінчук Ю.В. Вплив продуктивних видів діяльності на розвиток дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення. Науковий часопис. Корекційна педагогіка URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17017/Pinchuk.pdf;jsessionid=63E8890184577519A339D5C4A91CF799?sequence=1>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9

ТЕМА: РОБОТА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З МОЗАЇКОЮ

Мета: ознайомити здобувачів освіти з розвивальним потенціалом мозаїки у формуванні пізнавальної активності, дрібної моторики, просторової уяви та творчого мислення дітей дошкільного віку; розкрити види мозаїки, варіанти ігор з нею та методичні аспекти організації роботи дітей з мозаїкою у ЗДО; сприяти засвоєнню прийомів ефективного використання мозаїки відповідно до вікових особливостей дошкільників.

Професійна спрямованість: формування у майбутніх вихователів ЗДО методичних умінь щодо організації та педагогічного супроводу ігрово-конструктивної діяльності з мозаїкою.

ПЛАН

1. Користь мозаїки для розвитку дитини.
2. Асортимент мозаїки.
3. Види ігор з мозаїкою для дітей.

4. Методичні аспекти організації роботи дітей із мозаїкою.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Підготуватися до обговорення теоретичних питань.

Завдання 2. Розробити чек-лист з техніки безпеки дітей під час конструктивної діяльності з мозаїкою (за бажанням).

Завдання 3. Аналіз асортименту мозаїки.

Назва мозаїки	Матеріал	Вік дитини	Розвивальні можливості	Особливості використання

Завдання 4. Перегляньте відеофрагмент або опис заняття з мозаїкою. (Вкажіть, що можна вдосконалити. Обґрунтуйте свою позицію.)

Завдання 5. Розробіть фрагмент заняття з мозаїкою (усім обов'язково; група та тематика – на Ваш вибір).

Ситуаційні завдання:

1. Дитина не може зосередитись на викладенні візерунку. Як розвивати її увагу і наполегливість?
2. У дитини слабо розвинена дрібна моторика. Як полегшити завдання, не знижуючи його цінності?
3. Діти обирають лише «свої» кольори, відмовляючись від різноманіття. Як розширити їхню гаму вибору?
4. Вихователь помічає, що дитина лише повторює чужі композиції. Як спонукати її до власної творчості?
5. Мозаїчні елементи часто губляться або падають. Як організувати простір для запобігання цьому?

Питання для самоперевірки:

1. Чому мозаїка вважається ефективним засобом сенсорного і логіко-математичного розвитку?
2. Які основні види дитячої мозаїки використовуються в ЗДО?
3. Які матеріали застосовуються для виготовлення мозаїки?
4. Яка послідовність ознайомлення дитини з мозаїкою у процесі навчання?
5. Як забезпечити безпеку дітей під час роботи з мозаїкою?

Рекомендована література:

1. Демидова Ю. Конструктивна діяльність як фактор інтеграції пізнавальних, естетичних та практичних задач / Ю.Демидова // Теорія і практика естетичного виховання в умовах соціокультурної трансформації: Зб. наук. праць. Бердянськ: БДПУ, 2006. № 2. С.60-67
2. Дошкільна педагогіка. Навчальний посібник / Поніманська Т.І. К.:

Академвидав, 2018. 456с.

3. Котелянець Наталка Валеріївна Особливості конструювання дітей дошкільного віку Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences • Volume 2 October 29, 2021 Cambridge. P. 69-71.

4. Ленківська А. С. Нетрадиційні прийоми малювання як засіб активізації пізнавальної діяльності у дітей дошкільного віку : кваліфікаційна магістр. р-та, студентки VI курсу курсу, 63 групи, спец. 012 «Дошкільна освіта» / наук. керівник: д. п. н., професор А. О. Міненко / Факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв, Кафедра дошкільної та початкової освіти. Чернігів, 2023. 65 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10

ТЕМА: КОНСТРУЮВАННЯ З LEGO-БЛОКІВ

Мета: ознайомити здобувачів освіти з історією розвитку конструктора LEGO та його можливостями як дидактичного інструмента в освітньому процесі ЗДО; розкрити педагогічний потенціал LEGO для розвитку логіко-математичного мислення, мовлення, соціально-емоційної сфери, пізнавальної активності та інженерного мислення дошкільників; сприяти засвоєнню практичних методик використання конструктора LEGO у різних видах дитячої діяльності.

Професійна спрямованість: формування у майбутніх педагогів ЗДО компетентностей щодо інтегрованого використання конструктора LEGO у процесі розвитку ключових компетентностей дітей дошкільного віку.

ПЛАН

1. Конструктор LEGO у дитячому садку у всебічному розвитку дітей дошкільного віку.
2. Переваги конструктора LEGO.
3. Вплив конструктора LEGO на розвиток дошкільнят.
4. Створення умов для конструктивної діяльності дітей.
5. Використання конструктора LEGO в різних видах діяльності дітей.
6. Методика організації занять з LEGO – конструювання в дитячому садку.
7. Рекомендації до організації роботи з дітьми під час гурткової роботи.
8. Конструктор LEGO в театралізованій діяльності дітей дошкільного віку

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Підготуватися до обговорення теоретичних питань.

Завдання 2. Переглянути вебінар з теми практичного заняття:

<https://vseosvita.ua/webinar/rozvytok-tvorchosti-ditei-doshkilnoho-viku-ihrovymy-zasobamy-lego-ta-dary-frebelia-praktychni-keisy-940.html>

Завдання 3. Розробити конспект заняття та здійснити показ методики

конструювання з LEGO-блоків матеріалу для дітей (*група та тематика – на Ваш вибір*).

Ситуаційні завдання:

1. Діти сперечаються за однакові деталі LEGO. Як сприяти ефективному розподілу?
2. У дитини не виходить з'єднувати дрібні елементи. Як підтримати і не допустити фрустрації?
3. Конструкція падає, і дитина впадає у сльози. Як допомогти сформувати витривалість?
4. Діти створили спільну конструкцію, але не можуть домовитись, що будувати далі. Як розвинути навички командної роботи?
5. LEGO-дрібниці постійно губляться. Як організувати ефективну систему зберігання?

Питання для самоперевірки:

1. Яка початкова концепція стояла за створенням конструктора LEGO?
2. Як змінювались конструктори LEGO з часом?
3. Які етапи розвитку LEGO як навчального інструмента?
4. У чому проявляється емоційна залученість дітей під час спільної гри з LEGO?
5. Які пізнавальні процеси розвиваються в дітей під час конструювання?
6. Як LEGO впливає на розвиток уваги, пам'яті, мислення?

Рекомендована література:

1. Будішевська Віра, Сорочинська Оксана. Розвиток будівельно-конструктивної діяльності в дітей старшого дошкільного віку засобами lego-технологій / Інноваційні процеси в дошкільній освіті: теорія, практика, перспективи: зб. наукових праць / за заг. ред.: О.О.Максимової, М.А.Федорової. Житомир: ФОП Левковець, 2024. С. 93-96.
2. Використання конструктора LEGO у роботі з дітьми дошкільного віку: методичний посібник для студентів спеціальності «Дошкільна освіта» та вихователів ЗДО / упорядники Т.М. Богдан, Д.О. Галаган, Д.М. Ярошенко. Чернігів: Баликіна О.В., 2018. 60 с.
3. Волощенко, Ю. О. Коваль Н. О. Освітньо-розвивальний потенціал lego-технологій у розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку. Освітній дискурс: збірник наукових праць. Випуск 11 (3) веб-сайт. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/24512/1/Voloschenko.pdf>
4. Грицкова Ю. В. Розвиток творчих здібностей дітей старшого дошкільного віку засобами LEGO-конструювання. Інноваційна педагогіка : наук. журн. / Причорномор. н.-д. ін-т екон. та інновацій. Одеса : ПНДІЕІ, 2019. Вип. 12, т. 2. С. 106–109.
5. Конструктор LEGO – освітній інструмент, який відкриває широкі

можливості в роботі з дітьми дошкільного віку. Конкурсна робота з тематичної номінації «Сучасні підходи до впровадження інституційної та/або індивідуальної форм освіти. Кривий Ріг : КЗ «ДНКТ» №3 КМР, 2020. URL: <https://vseosvita.ua/library/konstruktor-lego-osvitnij-instrument-akijvidkrivaesiroki-mozlivosti-v-roboti-z-ditmi-doskilnogo-viku-271011.html>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11

ТЕМА: КОНСТРУЮВАННЯ З ДАРІВ ФРЕБЕЛЯ

Мета: ознайомити здобувачів з педагогічними ідеями Фрідріха Фребеля, розкрити зміст його методики та сутність використання «Дарів Фребеля» як засобу розвитку дітей дошкільного віку; проаналізувати, як основні принципи фребелівського підходу реалізуються через конструктивну діяльність; оцінити можливості, переваги й обмеження впровадження фребелівських ігор у сучасний освітній процес.

Професійна спрямованість: формування у майбутніх педагогів ЗДО методичної та філософсько-педагогічної підготовки до використання ідей Фребеля в практиці дошкільної освіти.

ПЛАН

1. Педагогічні ідеї Фрідріха Фребеля.
2. Основні принципи педагогічної методики Фребеля і як вони реалізуються через конструювання.
3. Набір Фребеля: склад ігрового набору «Дарів Фребеля».
4. Переваги та недоліки застосування дарів Фребеля в сучасному навчальному процесі?
5. Методика конструювання з дарів Фребеля.

Методичні вказівки до практичного заняття Поточні контрольні запитання, завдання для виконання:

Завдання 1. Заповнення таблиці «Дари Фребеля»

«Дар»	З яких предметів складається	З якою метою використовується

Завдання 2. Переглянути відео та проаналізувати його :

- Заняття конструювання з дарів Фребеля.

<https://www.youtube.com/watch?v=MTjzIMBomaY>

- Майстер-клас Інтеграція педагогічних ідей Ф.Фребеля в сучасний освітній простір <https://www.youtube.com/watch?v=KZm5mCXkgl>

Завдання 3. Розробити конспект заняття конструювання з Дарів Фребеля (група та тематика – на Ваш вибір).

Ситуаційні завдання:

1. Діти не розуміють мети завдання з кубиками Фребеля. Як подати його цікаво?
2. В групі багато дітей, а наборів «Дарів» недостатньо. Як організувати ефективну роботу?
3. Дитина не дотримується правил, ламає побудову іншої дитини. Як вихователь має діяти?
4. Діти будують лише горизонтальні споруди. Як розвинути уяву та тривимірне мислення?
5. Вихователь хоче інтегрувати «Дари Фребеля» у тему «Космос». Яким може бути приклад завдання?

Питання для самоперевірки:

1. Хто такий Фрідріх Фребель і в чому полягає його внесок у дошкільну педагогіку?
2. Яке значення мала гра в педагогічній системі Фребеля?
3. Які ключові принципи лежать в основі методики Фребеля?
4. У чому полягає педагогічна цінність «Дарів Фребеля» для сучасної дошкільної освіти?
5. Які труднощі можуть виникати при впровадженні цієї методики в ЗДО сьогодні?

Рекомендована література:

1. Ємчик О. Використання «Дарів Фребеля» у про-цесі логіко-математичного розвитку дітей в різновіковій групі закладу дошкільної освіти. *Acta Paedagogica Volyniensis*, 1, 2021, 23–27
2. Концепція Ф. Фребеля в контексті практики сучасного освітнього простору ЗДО. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*, 1, 2025, 71-75.
3. Міліщук Світлана. Інтегрування ідей ф. Фребеля щодо конструювання з будівельного матеріалу в освітній простір сучасного закладу дошкільної освіти. *Національна освіта в стратегіях соціокультурного вибору: теорія*, 2020, 204.
4. Попович Оксана Іванівна. Формування конструктивних навичок дошкільників у творчій спадщині Ф. Фребеля. 2016.
5. Ivanova, N., Boiarchuk, S., Bubin, A., Zameliuk, M., Milishchuk, S., Stasiuk, D., & Tsypluk, A. Intehruvannia pedahohichnykh idei Fridrikha Frebelia: vid klasyky do innovatsii Methodychni aspekty pidhotovky fakhivtsiv doshkilnoi osvity – Integration of the pedagogical, 2020.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА КОЖНИМ ВИДОМ ЗАВДАНЬ НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ ЗА 100 ШКАЛОЮ ТА ВІДПОВІДНІСТЮ ОЦІНОК ЕСТS

Здобувач отримує оцінку на кожному практичному занятті за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка виставляється за 100-бальною шкалою на підставі оцінок за кожне окреме заняття і є середньоарифметичним значенням запланованих завдань для виконання та активності обговорення теоретичних питань.

Розробити Чек-лист на зазначену тему

Критерії	Макс. балів
Повнота розкриття аспектів зазначеної проблеми	30
Логічність, структурованість, наявність чітких критеріїв у чек-листі	20
Дизайн, зручність для практичного використання	10
Актуальність, грамотність, креативність	10
Разом	70

♦ *Додаткові 30 балів* – за усне представлення (до 10 балів), вміння відповідати на питання (до 10 балів), інтеграцію до освітнього процесу (до 10 балів).

Розробити Ширму / папку-пересувку на зазначену проблему

Критерії	Макс. балів
Повнота висвітлення інформації	25
Обґрунтованість впливу на розвиток дитини	20
Якість оформлення (естетика, візуалізація, структура)	15
Грамотність, стилістика, самостійність виконання	10
Разом	70

♦ *Додаткові 30 балів* – презентація роботи, аргументованість, відповідність вимогам до дидактичних матеріалів.

Оформлення Таблиці / тез на зазначену проблему

Критерії	Макс. балів
Чіткість розмежування зв'язків між видами діяльності	20
Системність та логіка викладення матеріалу	15
Глибина аналізу, приклади з практики	15
Власні висновки, рекомендації	10
Разом	60

♦ *Додаткові 40 балів* – креативність подачі, наявність візуального або методичного супроводу

Складання Асоціативного куша на зазначену проблему

Критерії	Макс. балів
Кількість і релевантність асоціацій	20
Візуальна організація, логіка, естетика	15
Здатність до узагальнення понять	10
Оригінальність / нестандартність мислення	15
Разом	60

♦ *Додаткові 40 балів* – усний супровід, зв'язок з теоретичними поняттями, інтеграція з Державним стандартом дошкільної освіти

Розв'язання ситуаційних завдань

Критерії	Макс. балів
Глибина аналізу ситуації	20
Адекватність і педагогічна доцільність рішень	25
Здатність до моделювання варіантів поведінки	15
Власна позиція, аргументація, посилання на теорію	20
Разом	80

♦ *Додаткові 20 балів* – активність у дискусії, творчість, застосування педагогічних технологій.

Створити презентацію на зазначену тему

Критерії	Макс. балів
Структурованість, логічна послідовність	20
Візуальне оформлення, графіка, узгодженість стилю	20
Змістовність, актуальність, відповідність темі	25
Наявність джерел, посилань, авторських ідей	15
Виступ-презентація в аудиторії	20
Разом	100

Розробити гру для дітей на зазначену тему та показ її методики в аудиторії

Критерії	Макс. балів
Відповідність гри віковим особливостям дітей	20
Методична доцільність і логіка ігрових дій	20
Креативність, оригінальність, педагогічна цінність	20
Якість демонстрації гри у групі студентів	20
Дидактичний супровід (інструкція, картки, фішки тощо)	20
Разом	100

Розробити конспект заняття, здійснити показ методики конструювання

Критерії	Макс. балів
Відповідність структури заняття методичним вимогам	20
Чіткість мети, завдань, педагогічна доцільність	20
Розмежування відповідно до вікових груп	20
Демонстрація фрагмента заняття (мовлення, організація)	20
Авторські доповнення, інтеграція з іншими видами діяльності	20
Разом	100

ЗРАЗОК МОДУЛЬНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Назва освітньої компоненти: Організація будівельно-конструктивної діяльності з дітьми

Модульна контрольна робота №1

Назва Модулю: Будівельно-конструктивна діяльність як засіб розвитку дітей дошкільного віку

ВАРІАНТ 1

Питання (завдання) модульної контрольної роботи:

1. Розкрийте значення будівельно-конструктивної діяльності для психофізичного та пізнавального розвитку дитини дошкільного віку.

Установіть правильну відповідь (оберіть один варіант):

2. До основних видів конструктивної діяльності в дошкільному віці належать:
А) письмова, графічна, орнаментальна
Б) образотворча, трудова, мовленнєва
В) будівельна, технічна, художньо-конструктивна
Г) театралізована, музична, ігрова
3. Основною ознакою предметів для дитячого конструювання є:
А) естетична привабливість
Б) міцність і легкість з'єднання
В) складність у використанні
Г) точність форми
4. Що із наведеного є принципом створення розвивального середовища для конструювання?
 1. Переважання інструкцій над творчістю
 2. Свобода вибору матеріалу й способу дії
 3. Одноманітність матеріалу
 4. Закритість доступу до конструктивного центру

5. Розв'яжіть ситуатійне завдання:

Ви плануєте заняття з будівельного конструювання для дітей 5-го року життя. У групі є кілька дітей, які швидко втрачають інтерес до діяльності, а також діти, які ніколи раніше не конструювали.

- Як організувати роботу з урахуванням індивідуальних відмінностей дітей?
- Які методи мотивації та диференціації завдань ви використаєте?
- Як забезпечити комфортну адаптацію новачків та підтримати інтерес у досвідчених дітей?